

Komunikat rządu ZSRR o przeprowadzeniu w Związku Radzieckim doświadczenia z bombą wodorową

(a) MOSKWA (PAP). Agencja TASS ogłosiła następujący komunikat rządu ZSRR:
W tych dniach dokonano w Związku Radzieckim, dla celów doświadczalnych, eksplozji jednej z typów bomb wodorowej. Wskutek wywołania w bombie wodorowej potężnej reakcji termojądrowej nastąpił wybuch o bardzo wielkiej sile. Doświadczalna eksplozja wykazała, że siła bomb wodorowych wielokrotnie przewyższa siłę bomb atomowych.
Wiadomo, że Związek Radziecki już od kilku lat posiada broń atomową i że przeprowadził odpowiednie doświadczenia z tą bronią. Jak wynika z przemówienia Przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR G. M. Malenkowa, wygłoszonego 8 sierpnia br. na V sesji Rady Najwyższej, Związek Radziecki opowiada również tajemnicę produkcji bomb wodorowych.
To oświadczenie rządu radzieckiego wywołało liczne odgłosy za granicą. Pewno kółka polityczne liczyły dawniej na

monopol USA w dziedzinie bomb atomowej, a następnie bomb wodorowej, starając się zastraszyć narody faktem, że Związek Radziecki posiada taką broń i wywołać w związku z tym niepokój, wyszukując w celu wzmożenia wysiłku zbrojnego. Rząd radziecki uważa za konieczne oświadczyć, że podobnie jak poprzednio niepokój taki pozbawiony jest wszelkich podstaw.
Zgodnie z niezmienną polityką Związku Radzieckiego, zmierzającą do utrwalenia pokoju i bezpieczeństwa narodów, rząd radziecki niejednokrotnie proponował rządowi innych krajów znaczną redukcję zbrojeń i zakaz stosowania broni atomowej i innych rodzajów broni masowej zniszczenia oraz ustanowienie, w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, ścisłej kontroli międzynarodowej nad przestrzeganiem tego zakazu.
Rząd radziecki również obecnie stoi zdecydowanie na tym stanowisku.

W odpowiedzi na pogroźki rządu strajkujący we Francji umacniają swą jedność w walce o wspólną sprawę

Do walki strajkowej przylączają się marynarze floty handlowej, pracownicy przemysłu papierniczego i garbarni — Ponad 1/3 deputowanych zażądała zwołania nadzwyczajnej sesji Zgromadzenia Narodowego

(f) PARYŻ (PAP). Walka strajkowa mas pracujących Francji przeciwko rządowi wojny i nędzy rozwija się nieustannie. Rokowania prawicowego kierownictwa rolnianców z rządem, mające na celu ograniczenie zasięgu strajku i podważenie jedności mas pracujących, — zakończyły się fiaskiem. Główna przyczyna przerwania tych rokowań tkwi w fakcie, że miliony ludzi pracy, prowadzących już frzci tygodni potężną walkę strajkową, zajmują nieugiętą postawę i przeciwstawiają się wszelkim rozbiłajackim manewrom.
Trwa z niepomaganą siłą strajk generalny kolejarzy, pracowników poczty, telegrafu i telefonów, pracowników zakładów użyteczności publicznej, gazowni, elektrowni, metra, autobusów, górników. Pogroźki i ultimatum premiera Lanieli wzmogły jeszcze bardziej bojowość klasy robotniczej. Ruch strajkowy rozszerza się i obejmuje wciąż nowe zakłady przemysłowe i przedsiębiorstwa. Przybrał na sile w szczególności strajk pracowników arsenałów i stoczni państwowych. Z doniesień prasy wynika, że również w tej dziedzinie strajk jest powszechny. Rozszerza się z dnia na dzień strajk robotników budowlanych na terenie całej Francji, jak również w kłótni, robotników przemysłu chemicznego i innych dziedzin.
W szybkim tempie i na wielką skalę rozwija się strajk metalowców i robotników przemysłu budowy maszyn oraz przemysłu samochodowego. W zakładach samochodowych Renault, które po okresie urlopowym wznawiają w tych dniach produkcję, toczą się rozmowy między CGT a chrześcijańskimi związkami zawodowymi w sprawie natychmiastowego przystąpienia do walki o po-

prawę warunków bytu robotników, o natychmiastowe zwołanie nadzwyczajnej sesji parlamentu, o poszanowanie praw związków zawodowych oraz o uchylene rządowych dekretów nędzy.
W okręgu paryskim większość byłych kombatanów oraz ofiar wojny. Przewodniczącym związku byłych kombatanów Brou złożył oświadczenie, w którym zakomunikował, że renty dla kombatanów i pomoc państwa dla nich jest minimalna. W budżecie na rok 1953 przewiduje się na ten cel sumę, wynoszącą tyle, ile kosztują cztery dni wojny w Indochinach. „Byli kombatanaci — zaznaczył Brou — nie pozwalają, aby pozbawiono ich nabytych praw po to tylko, by mieć możliwość kontynuowania wojny, którą większość Francuzów uważa za zgubną dla kraju i sprzeczną z konstytucją”.
Dziennik „Combat” podaje, że rząd koncentruje w okręgu paryskim i w innych ośrodkach przemysłowych znaczne siły policyjne i oddziały wojsk pancernych. Donoszą równocześnie o dalszych aresztowaniach wśród kolejarzy, pracowników pocztowych i pracowników zakładów użyteczności publicznej.

Górnicy kopalni „Gottwald” — przodują

W czołówce żądają górnicy, które systematycznie osiągają w sierpniu wysokie wydobyte, krocza górnicy kopalni im. Gottwalda. Na zdjęciu: wrenbarz Jan Pięga obsługując wrenbarz WLE 40.S. osiąga przeciętnie 148 proc. normy

Przed jesienną kampanią siewną

(f) Z całego kraju napływają meldunki o wzmożeniu przygotowań do jesiennej kampanii siewnej.
W woj. warszawskim park maszynowy przeznaczony do jesiennej akcji siewnej jest w zasadzie przygotowany. W bież. roku przewidziane jest rozprawienie w drodze wymiany siewskiej 2.585 ton nasion selekcyjnych.
O pełnej gotowości ciągników, siewników zbożowych oraz nawozowych, kopaczek, plugów, bron, kultuwatorów oraz innych maszyn i narzędzi, zameldowały w woj. kieleckim POM-y w Daniszowie, Jacentow-

ickich, Górkach Klimontowskich oraz w Topoli.
W remontach ciągników opóźniają się POM-y w Busku oraz Mierowicach. Nie zakończono jeszcze remontów siewników zbożowych w POM-ach Jedlińska i Mroczków, a siewników do nawozów szlucznych w POM-ach Mierowice oraz Brzezina.
Wznaga się sprzedaż nawozów szlucznych na jesiennej kampanii siewnej w powiatach: Busko i Końskie. Slabo przebiega natomiast sprzedaż nawozów szlucznych m. in. w powiatach opatowskim i starachowickim.

Agenci imperialistyczni dokonali krwawego puczu wojskowego w Iranie

Napięta sytuacja w całym kraju

(f) PARYŻ (PAP). Agencja AFP w depeszy z Teheranu, podaje, że dnia 19 sierpnia dokonano w Teheranie zbrojnego puczu wojskowego, skierowanego przeciwko rządowi Mossadeka oraz, że szef spiskowców generał Zahedi ogłosił się premierem.
Jak wiadomo, sprzedajne elementy reakcyjne, skupiające się wokół dworu szacha i pozostające na usługach imperialistów, podjęły po raz pierwszy próbę zamachu stanu w nocy z 15 na 16 sierpnia. Jednakże woź ta pierwsza próba obalenia rządu Mossadeka została wówczas udaremniona. Wyszło lewego brzegu Warty powstań obywatelskich Park Kultury — miejsce wypoczynku dla mieszkańców.
Plan przewiduje także przebudowę Śródmieścia. (cz)

Również w prasie amerykańskiej pojawiły się ostatnio artykuły, zdradzające cele dżerwej imperialistycznej w Iranie. Tak więc dziennik „New York Post” z dnia 13 lipca pisał, że „rząd Mossadeka upadnie jeszcze w bieżącym roku”. Dziennik ten zaznaczył przy tym, że rząd Mossadeka zostanie obalony przez armię iracką, „posiadającą bardzo ściśle kontakty ze Stanami Zjednoczonymi, które zaopatrują ją we współczesny sprzęt wojenny i kierują jej wyszkoleniem bojowym”. Niedawno dziennik „New York Times” atakował rząd iracki w artykule pt. „Mossadek igra z ogniem”.
Uwaga irackiej opinii publicznej zwrócił również fakt, że przed kilkoma tygodniami bawił w Teheranie, jako gość szacha, osławiony współpracownik wywiadu amerykańskiego generał Schwarzkopf, który naczelną rolę w przygotowaniu zamachu stanu.

Pierwsza próba zamachu stanu nie udała się, wobec czego kilka agentów imperialistycznych w oparciu o grupę wyższych wojskowych dokonała 19 sierpnia krwawego puczu i — jak podaje agencja AFP — o-

Przed paru laty, 25 września 1949 roku Agencja TASS ogłosiła komunikat, o doświadczeniach z bombą atomową przeprowadzonych w ZSRR. Echa tego komunikatu odbiły się z siłą wybuchu w Waszyngtonie, gdzie ostatecznie pogrzebany został mit o monopolu Stanów Zjednoczonych na broń atomową. A różnicę między światem doświadczenia, że w Związku Radzieckim zaprzęgnięto te energie do pokojowego budownictwa.

Tym razem, które utracony monopol atomowy chcieli zastąpić monopol wodorowym, aby znowu zrobić środek szantażu w stosunkach międzynarodowych a zarazem środek wywierania presji na sojuszników, amerykańskim kolonizatorom, opanowanie przez Związek Radziecki produkcji bomb wodorowych za dano drugą część cios. Kolejny z „mitów” został obalony.

Słowa towarzysza Malenkowa na V Sesji Rady Najwyższej ZSRR, o tym, że monopol wodorowy USA przestał istnieć, i komunikat rządu ZSRR o eksplozji jednej z typów bomb wodorowych, jaka dla celów doświadczalnych miała miejsce w Związku Radzieckim w ostatnich dniach — ugodziły dotkliwie w najczulszy punkt propagandy siły i agresji. Czują, że pozycję ich są podważać — kółka reprezentujące produkcję atomowych w USA przeszły od prób bagatelizowania wiarygodności o posiadaniu broni wodorowej przez ZSRR — do prób zastraszenia społeczeństwa w innych krajach straszącym zagrożeniem ze strony ZSRR, do prób wzmożenia napięcia międzynarodowego, aby w ten sposób móc narzucić na siebie ciężary masom pracującym i podjąć walkę zbrojną.
Nie pomyśleli jednak organi-

zatorzy „zimnej wojny” o tym, że opinii światowej doskonałe znane są fakty z ostatnich lat. A fakty te świadczą niezmiennie i niezbicie, że Związek Radziecki posiadając broń atomową konsekwentnie domagał się i domaga zakazu stosowania tej broni, że nieustannie na forum ONZ żądał redukcji zbrojeń, że wysuwał konkretne plany zapewnienia skutecznego nadzoru nad wykonaniem tych postanowień. Że to właśnie Związek Radziecki czynił nieustannie kroki aby zapobiec niebezpieczeństwom, jakie wiążą się zbrojeń i pogroźki amerykańskich atomowców stanowią dla ludzkości.

Dziś, posiadając broń wodorową, Rząd Związku Radzieckiego ponownie dokumentuje swe stanowisko, stanowisko wypływające z niezmiennej polityki, zmierzającej do utrwalenia pokoju i bezpieczeństwa narodów.
Komunikat Rządu ZSRR wita wszystkie narody widząc w nim nowy dokument pokojowej polityki państwa radzieckiego, a zarazem ostrzeżenie pod adresem tych kół, które chcąc się szantażować i pogroźki zapominają, że za krótkie mają ręce aby zagarnąć świat. Fakt posiadania przez Związek Radziecki tajemnicy produkcji bomb wodorowych, jak to skłóciły się mity o amerykańskim monopolu na te tajemnice, a zarazem fakt, że Związek Radziecki stoi zdecydowanie na stanowisku zakazu stosowania broni atomowej i innych broni masowego zniszczenia — staje się silnym orężem w rękach milionów bojowników pokoju, staje się silnym orężem w rękach milijonów pokojowców, które nie ustają i nie ustają w walce o zachowanie i utrwalenie pokoju światowego.

Końcowe prace przy budowie wydziału szamotowego w Nowej Hucie

(f) Już w końcowej fazie znajdują się prace przy budowie wydziału szamotowego w Nowej Hucie. Roczna produkcja całej wytwórni przewyższy znacznie produkcję wszystkich tego rodzaju wytwórni w kraju.
W ostatnim etapie prac wzmaga się tempo pracy dziesiątek brygad robotniczych, które rywalizują ze sobą o pełne i rytmiczne wykonywanie planów. Szczególnie intensywne prace trwają przy głównym budynku szamotowni. W najbliższych dniach przewidziane jest tu zakończenie robót budowlanych. Brygady monterskie

Odbudowa i rozbudowa Poznania

(f) Ostatnio podsumowane zostały wyniki współzawodnictwa między statkami Polskiej Żeglugi Morskiej a jednostkami Polskiej Linii Oceanicznej, członkiem zespołu Licium Muzycznego w Stalinozrodzie i Barbara Brandówna z Powiatowego Domu Kultury w Bielsku. Przekazali oni młodzieży polskiej serdeczne podziwowania od walczącego o pokój i, przyjaźń młodego pokolenia całego świata.
Następnie grupy delegatów na Festiwal w Bukareszcie oczekiwane są w dniu 20 bm. (PAP)

Pierwsze grupy delegatów polskich na Festiwal w Bukareszcie powróciły do kraju

(f) 19 bm. powróciły do Polski, serdecznie witane na dworcu w Stalinozrodzie, pierwsze grupy delegatów na IV Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów w Bukareszcie.
„Razem z Wami przeżywałmy Festiwal i razem z Wami cieszymy się z jego osiągnięć — mówiła, witając przybyłych, wiceprzewodnicząca Zarządu Wojewódzkiego ZMP Alicja Gorki. — Młodzież woj. stalinozrodzkiego przez cały czas trwania Festiwalu ambitnie walczyła o zwycięską realizację swych planów produkcyjnych. Wzmocniła pracę górników i hutników, robotników i techników kontynuowana będzie nadal”.
W imieniu przybyłych delegatów za serdeczne powitanie podziękowali Tadeusz Ziemiński, członek zespołu Licium Muzycznego w Stalinozrodzie i Barbara Brandówna z Powiatowego Domu Kultury w Bielsku. Przekazali oni młodzieży polskiej serdeczne podziwowania od walczącego o pokój i, przyjaźń młodego pokolenia całego świata.
Następnie grupy delegatów na Festiwal w Bukareszcie oczekiwane są w dniu 20 bm. (PAP)

MHD w województwie białostockim przoduje

(f) Dyrekcja Naczelna Miejskiego Handlu Delikatnych podsumowała wyniki współzawodnictwa pracy za II kwartał br., prowadzonego między poszczególnymi zarządami wojewódzkimi MHD.
Na pierwsze miejsce w kraju wysunął się tym razem MHD w woj. białostockim.
MHD w woj. białostockim wyprzedził także województwa jeńskie i poznańskie, które dotychczas zawsze znajdowały się w czołówce. (PAP)

DZIS W NUMERZE:

- Prasa zagraniczna o nocie radzieckiej do rządów USA.
- W. Brytanii i Francji w kwestii niemieckiej
- Z ŻYCIA PARTII
- A. MARIASKA: Głębokimi wnikaniem w treść pracy partyjnej
- J. BOGUSŁAWSKI: Zielone pluce Łodzi służą człowiekowi
- A. STĘPANOW: Na budowie Kujawskiej elektrowni wodnej
- a. d.: Zasadzenia twórczego darwinizmu (Na polce z książkami)

Sztandary przechodnie dla dalszych 7 przedsiębiorstw przemysłu metalowego

(f) Zarząd Główny Związku Zawodowego Metalowców przyznał sztandary przechodnie za zwycięstwo w współzawodnictwie międzyzakładowym w II kwartale br. przodującym w dalszym przedsięwzięciu w zakładach centralnych zakładach.
Sztandary przechodni wśród przedsiębiorstw Centralnego Zarządu Przemysłu Wytórczych Metalowców zdobyła Bielska Fabryka Śrub „Bispol”. Złogolej fabryki wykonała plan produkcji w II kwartale br. w 119,9 proc., osiągając najlepszą rytmiczność produkcji ze wszystkich przedsiębiorstw swojej branży. Robotnicy podnieśli wydajność o 13,2 proc. oraz obniżili koszty własnej produkcji o 6 proc.
Na czoło przedsiębiorstw Centralnego Zarządu Przemysłu Maszyn Elektrycznych wysunęły się Zakłady Wytórczych Transformatorów nr 10 w Mińskowie, zdobywając tym samym sztandar przechodni Zakładu Głównego Zw. Zaw. Metalowców. Plan globalny II kwartału zalogę tych zakładów wykonała w 138,8 proc., osiągając wzorową rytmiczność

Prasa zagraniczna o nocie radzieckiej do rządów USA. W. Brytanii i Francji w kwestii niemieckiej

Nota radziecka w sprawie Niemiec wskazuje realną drogę do utworzenia zjednoczonego i pokojowego państwa niemieckiego

Prasa zagraniczna o nocie rządu ZSRR do rządów Francji, W. Brytanii i USA w kwestii niemieckiej

(f) (PAP). Agencja TASS ogłosiła echa prasy zagranicznej na notę rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w kwestii niemieckiej. Poniżej podajemy depesze agencji TASS z różnych krajów.

NIEMCY

BERLIN. Ludność NRD wyczuwa milujący pokój Niemcy z głęboką wdzięcznością powitali nową notę rządu radzieckiego do rządów trzech mocarstw zachodnich, oceniając ją jako nowy dowód szczerego dążenia rządu radzieckiego do jak najszybszego rozwiązania kwestii niemieckiej. Wiadomości o gorącej aprobacie nowej pokojowej inicjatywy Związku Radzieckiego napływają ze wszystkich części NRD. Nowa pokojowa inicjatywa Związku Radzieckiego aprobuje różne warstwy ludności NRD.

17 bm. w wielu przedsięwzięciach demokratycznego sektora Berlina odbyły się zebrania zalog, na których omówiono notę rządu radzieckiego. Na zebraniu zalogi fabryki odnowionych radiowców w dzielnicy Berlina Kopenick wygłosił przemówienie wicepremier NRD Walter Ulbricht i wicepremier Hans Loch.

Hans Loch stwierdził w swym przemówieniu, że nota ZSRR dowodzi, że jeszcze, iż Związek Radziecki zdecydowanie jest walczyć o utrzymanie pokoju, o jedność Niemiec, o to, aby Niemcy weszły do rodziny milujących pokój narodów, jako równoprawny naród.

„Jest to wielka pomoc dla nas — oświadczył Hans Loch. Każda propozycja zawarta w nocie rządu radzieckiego odpowiada naszym pragnieniom i dążeniom wszystkich uczciwych Niemców... Jeśli rząd USA, który za pomocą swych agentów rozdziaja jalmuznę w postaci paczek żywnościowych, rzeczywiście pragnie pomóc narodowi niemieckiemu, to powinien przyjąć wysłane przez Związek Radziecki propozycje, przewidujące również znaczne zmniejszenie zobowiązań finansowych — gospodarczych powstałych w wyniku wojny”.

Wicepremier Walter Ulbricht podkreślił, że nowa nota rządu radzieckiego toruje drogę do pokojowego rozwiązania kwestii niemieckiej.

Każdy Niemiec na Wschodzie i na Zachodzie — stwierdził Walter Ulbricht — wita z całego serca nową notę rządu radzieckiego, ponieważ wskazuje ona drogę do trwałego pokoju w Europie.

Naszym najgorętszym pragnieniem — podkreślił w zakończeniu Walter Ulbricht — jest aby przez jednomyślnie wyrażenie woli całego narodu niemieckiego udało się osiągnąć zgodę mocarstw zachodnich, które usiłowały dotychczas stawiać przeszkody zawarciu traktatu pokojowego z Niemcami na propozycje radzieckie.

Na zebraniu zalogi przedsiębiorstwa „Schering” w Adlershof przemówienia na temat noty rządu radzieckiego wygłosił wicepremier NRD Heinrich Rau i Otto Nuschke.

Nota radziecka napawa otuchą wszystkich niemieckich patriotów — oświadczył Heinrich Rau.

Wicepremier Otto Nuschke zdążył w swym przemówieniu antynarodową politykę Adenauera, zmierzającą do stopniowania rokowań i porozumienia między Niemcami, dążącą do agresywnych celów w interesie kolonialistów USA i monopolistów zachodnio-niemieckich.

Nie chcemy być obiektem amerykańskich planów wojennych. Pragniemy wreszcie pokoju, o który powinni walczyć wszyscy Niemcy.

Demokratyczna prasa berlińska opublikowała liczne wypowiedzi obywateli NRD w sprawie noty Związku Radzieckiego.

Propozycje rządu radzieckiego w sprawie przywrócenia jedności Niemiec w drodze zwolnienia konferencji pokojowej i utworzenia tymczasowego rządu ogólnoniemieckiego — pisze dziennik „Neues Deutschland” — odbiły się wszędzie potężnym echem. Siły patriotyczne narodu niemieckiego odceniają nową notę i zawarte w niej propozycje jako wielką pomoc w ich walce o utworzenie zjednoczonego, niezależnego, demokratycznego i milującego pokój Niemiec.

BONN. 17 bm. Adenauer złożył na konferencji prasowej oświadczenie w związku z notą radziecką w kwestii niemieckiej, twierdząc, że przyjęcie propozycji radzieckich w sprawie traktatu pokojowego byłoby dla Niemiec samobójstwem. Nie możemy pod żadnym warunkiem zgodzić się na te propozycje — oświadczył Adenauer. Niemcy byłoby wprawdzie zjednoczone, znalazłby się jednak w izolacji.

Adenauer stwierdził dalej, że nie wierzy w możliwość agresji zbrojnej ze strony ZSRR. Twierdził przy tym, że nie może celem polityki radzieckiej być zagarnięcie w drodze zimnej wojny w stanie niepełnego potencjału przemysłowego Europy.

Zaśladając się następnie oświadczeniem USA, Anglii i Francji w sprawie zwolnienia konferencji czterech mocarstw, Adenauer stwierdził w zakończeniu, że propozycja radziecka dotycząca utworzenia tymczasowego rządu ogólnoniemieckiego przez parlament lub rządy obu części Niemiec nie może być przyjęta przez rząd bński.

LONDYN. Korespondent agencji Reutersa donosi z Berlina:

Wielu zachodnio-berlińskich działaczy politycznych oraz dziennikarzy najroźniejszych kierunków politycznych zgadzają się dziś, że na ostatnie propozycje radzieckie w sprawie Niemiec nie można odpowiedzieć pro „nie”, lecz że należy je zbadać. Socjaldemokraci i kolarzy dostateczną ilość nowych momentów, aby warto było kontynuować badanie problemu i nawet zgodzić się ewentualnie na propozycje radzieckie w sprawie niezwłocznej przeprowadzenia wstępnych rokowań pokojowych.

Jednakże w niektórych kołach prawniczych odrzucają stanowczo notę radziecką. W kołach tych twierdzą, że nota liczy najwyżej na upadek zachodnio-niemieckiego rządu Adenauera w wyniku wyborów, które odbędą się 6 września oraz na dojście do władzy bardziej elastycznej koalicji rządowej, skłonnijszej do porozumienia...

W kołach socjaldemokratycznych Berlina uważają, że można się będzie ewentualnie zgodzić na utworzenie tymczasowego rządu ogólnoniemieckiego, przed przeprowadzeniem wyborów ogólnoniemieckich pod warunkiem, że zadania tego rządu będą ograniczane do przygotowania wyborów.

LONDYN. Jak podaje korespondent agencji Reutersa z Berlina, burmistrz Berlina zachodniego Ernst Reuter oświadczył, że nota radziecka „ma olbrzymie znaczenie”, lecz pozwoliła sobie na podważenie jej.

BERLIN. Dzienniki zachodnio-berlińskie „Spandauer Volksblatt”, „Telegraf” i „Die

mal się od dalszych komentarzy do chwili przestudiowania pełnego tekstu noty.

BERLIN. Gazety zachodnio-berlińskie zamieściły na pierwszych stronach i pod wielkimi nagłówkami wiadomość o nowej nocie rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA.

Ukazujący się w sektorze francuskim Berlina dziennik „Der Kurier” pod wielkim tytułem: „Moskwa wysuwa konkretne propozycje” zamieścił na pierwszej stronie obszerny wyjątek z noty rządu ZSRR w kwestii niemieckiej i projekt rządu radzieckiego w sprawie traktatu pokojowego z Niemcami. Dziennik podkreśla, że „złudzeniem byłoby negowanie wpływu”, jaki nowa nota radziecka wywrze na nastroje narodu niemieckiego, dodając w zakończeniu: „Na te propozycje nie można odpowiedzieć pro „nie”, lub wymyślającym manewrem. Moskwa raz jeszcze określiła całkiem wyraźnie, jakiej domaga się za rozwiązanie problemu niemieckiego. Ta konkretna propozycja należy się zająć”.

Dziennik zaznacza, że co najmniej moralnym obowiązkiem jest wszczęcie rokowań przez obie strony.

Dziennik „Berliner Nacht-Deutsche” pisze, że trzeba przyjąć propozycje zawarte w nocie radzieckiej i drogą rokowań usunąć wszystkie „palupki”. Wówczas — stwierdza dziennik — mogą ewentualnie być rozpoczęte zaproponowane przez Kremł rokowania w sprawie traktatu pokojowego z Niemcami.

Zachodnio-berliński dziennik socjal-demokratyczny „Montag-Morgen” pisze, że „ostatnią notą radziecką... należy skrupulatnie zbadać” i radzi mocarstw zachodnim „aby były również gotowe do ustępstw”.

BERLIN. Agencja ADN donosi z Hamburga:

Zbliżony do Niemieckiej Partii Socjal-Demokratycznej (SPD), dziennik „Hamburger Echo” w artykule wstępnym omawia przede wszystkim te części noty Związku Radzieckiego, która stwierdza, że wciąż głębiej Niemiec zachodnich do agresywnego paktu atlantyckiego uniemożliwił zjednoczenie Niemiec zachodnich i wschodnich.

„Kto dotychczas nie wiedział, lub kto wierzył dezorientującym oświadczeniom kanclerza federalnego, że przyłączenie republiki federalnej do zachodniego bloku wojskowego można osiągnąć drogą pokojową — pisze „Hamburger Echo” — ten musi obecnie zmienić zdanie. Sekretarz stanu bońskiego ministerstwa spraw zagranicznych Hallstein oświadczył niedawno, że istnieją jedynie dwie możliwości: trzeba się albo poddać z obecnym stanem rozbiła Niemiec, albo domagać się przyłączenia całej Niemiec do wspólnoty europejskiej.

Czy faktycznie istnieją tylko dwie możliwości? — zapytuje dziennik. Nasuwa się tu samo przez się pytanie: czy oficjalne kolarzy kierowane przez Waszyngton rzeczywiście pragną zjednoczenia Niemiec, czy też szukają pretekstu dla uniemożliwienia jedności, o której wygłaszają tyle pięknych frazesów? Jednakże Niemcy zarówno w strefach zachodnich, jak i w NRD, widzą nie tylko te dwie możliwości, o których mówi Hallstein. Mają oni już dość wymiany not.

BERLIN. Dzienniki zachodnio-berlińskie „Spandauer Volksblatt”, „Telegraf” i „Die

Neue Zeit”, zaznaczają, że nota rządu radzieckiego przewiduje zmniejszenie zobowiązań finansowych i gospodarczych Niemiec.

„Spandauer Volksblatt” podaje, że przewodniczący SPD Ollenhauer, złożył przedstawicielowi agencji DPA oświadczenie w związku z nową notą rządu radzieckiego. Ollenhauer stwierdził, że w nocie radzieckiej na największą uwagę zasługuje fakt, że poświęcona jest ona tylko kwestii niemieckiej. Ollenhauer uważa, że Związek Radziecki przywiązuje obecnie wielką wagę przynajmniej do określenia ogólnych zasad zjednoczenia Niemiec. Z doniesienia wynika, że zdaniem Ollenhauera nie należy przeceniać „propagandowej oprawy noty”.

„Uważa on wreszcie, że obie strony powinny polżyć kreś bezowocnym wymianom not i rozpocząć nareszcie rokowania. Dziennik „Berliner Morgen Post” wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że nowa nota rządu radzieckiego, będzie miała wpływ na wyborców zachodnio-niemieckich.

CHINY

PEKIN. Wszystkie centralne dzienniki chińskie opublikowały 18 bm. tekst noty rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w sprawie Niemiec.

CZECHOSŁOWACKA

PRAGA. 18 bm. wszystkie gazety czeskosłowackie zamieściły tekst noty rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w kwestii niemieckiej.

WĘGRY

BUDAPEST. Dziennik „Szabad Nep” opublikował 18 bm. pełny tekst noty rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA. Pozostałe dzienniki zamieściły tekst noty w streszczeniu.

W artykule wstępnym „Wielki program pokoju i bezpieczeństwa Europy” dziennik „Szabad Nep” pisze: Propozycje Związku Radzieckiego w kwestii niemieckiej mają niezwykle doniosłe znaczenie.

Nota rządu ZSRR wskazuje nie tylko pożądaną lecz całkowicie realną drogę do rozwiązania całokształtu problemu niemieckiego.

Jest rzeczą oczywistą — pisze dalej „Szabad Nep” — że niełatwo jest znaleźć wyjście z sytuacji, która wytworzyła się obecnie w Niemczech. Nie można też oczekiwać jednoczesnego rozwiązania wszystkich istniejących problemów. Związek Radziecki wychodzi jednak z założenia, że w sprawie tej zwłoka jest niedopuszczalna. Doniosłe znaczenie noty radzieckiej polega na tym, że wskazuje ona słuszną drogę do utworzenia zjednoczonego, demokratycznego i niezależnego Niemiec.

RUMUNIA

BUKARESZT. Wszystkie dzienniki bukareszteńskie opublikowały 18 bm. tekst noty rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w kwestii niemieckiej.

BULGARIA

SOFIA. 18 bm. wszystkie gazety bułgarskie zamieściły notę rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w sprawie Niemiec.

ALBANIA

TIRANA. Dzienniki albańskie „Zeri i Popullit” i „Bazkimi” opublikowały pełny tekst noty rządu radzieckiego do rządów Francji, W. Brytanii i USA w sprawie Niemiec.

dów Francji, W. Brytanii i USA w kwestii niemieckiej.

Rozgłoszenia irańska podała pełny tekst noty radzieckiej dnia 17 bm.

STANY ZJEDNOCZONE

NOWY JORK. Prasa amerykańska poświęca wiele uwagi nocie rządu radzieckiego do trzech mocarstw zachodnich w sprawie problemu niemieckiego. Omawiając reakcje kół oficjalnych w Waszyngtonie na notę radziecką, dziennik „New York Times” pisze m. in.: „Moskwa zdziwiła i zaskoczyła kolarzy dyplomatyczne Waszyngtonu swą notą, zawierającą propozycje zwolnienia przed upływem sześciu miesięcy konferencji pokojowej w sprawie Niemiec.

WASZYNGTON. Rzecznik Departamentu Stanu USA wczoraj przedstawiłom prasy oświadczenie Departamentu Stanu na temat noty rządu radzieckiego w sprawie Niemiec.

Uchylając się od jasnego wypowiedzenia się co do treści noty radzieckiej, Departament Stanu oświadcza, że nota, najwyraźniej, odrzuca do przyszłego roku zaproponowane przez trzy mocarstwa zwolnienie konferencji czterech ministrów spraw zagranicznych, — chociaż — jak wiadomo — nota radziecka nie o takim odczuciu nie wspomina.

NOWY JORK. Korespondent waszyngtoński agencji „Associated Press” Hightower, omawiając notę radziecką do trzech mocarstw zachodnich, pisze, że „zdaniem amerykańskich kół oficjalnych”, propozycje radzieckie stanowią rzekomo „próbę wywarcia wpływu na zbliżające się wybory w Niemczech zachodnich”.

„Kola oficjalne uważają — pisze korespondent, że Związek Radziecki chce wywłynąć na rywalizujące siły w Niemczech zachodnich, z tym, aby siły te mogły zastąpić Adenauera i utworzyć nowy rząd zachodnio-niemiecki, przeciwny koncepcji Europejskiej Wspólnoty Obronnej, w ramach której ma nastąpić remilitaryzacja Niemiec zachodnich”.

Jak wynika z doniesień waszyngtońskich korespondenta agencji „United Press”, w amerykańskich kółach oficjalnych oświadcza, że Stany Zjednoczone powinny „niezwłocznie starannie” zbadać propozycje radzieckie w sprawie utworzenia tymczasowego rządu niemieckiego z udziałem przedstawicieli obecnych rządów Niemiec wschodnich i Niemiec zachodnich.

Berliński korespondent dziennika „New York Times” pisze m. in.: „Według powszechnej opinii, dążenie do przywrócenia jedności jest wśród Niemców tak silne, że ze względów politycznych byłoby rzeczą niebezpieczną odrzucać bezpośrednio propozycje radziecką”.

WIELKA BRYTANIA

LONDYN. Dzienniki londyńskie zamieściły na widocznych miejscach wiadomość o nocie rządu radzieckiego do trzech mocarstw zachodnich w sprawie Niemiec.

W komentarzach prasy brytyjskiej odczuwa się brak zdecydowania. Liczni sprawozdawcy dyplomatyczni i polityczni stwierdzają w swych komentarzach, że nota jest nieoczekiwanym posunięciem dyplomatycznym Związku Radzieckiego i ma rzekomo na celu wywarcie wpływu na zbliżające się wybory w Niemczech zachodnich.

Berliński korespondent dziennika „Daily Telegraph” pisze m. in.: „Propozując liczne koncesje, nota stwarza kłopotliwą sytuację dla Zachodu, co zresztą Zachód przynajmniej”.

„Daily Herald” oświadcza, że „obecna nota idzie cołwiek dalej niż poprzednie propozycje radzieckie”.

Inne dzienniki w swych wypowiedziach powtarzają opinie sprawozdawcy dyplomatycznego dziennika „Times”, który twierdzi, że rzekomo nota ma jedynie na celu pogorszenie szans Adenauera w majowych wyborach.

Wymiana jeńców w Korei

(f) PEKIN (PAP). Agencja Nowych Chin donosi z Pannidżonu, że w dniu 18 sierpnia strona koreańska — chińska przekazała dowódtwu ONZ 450 jeńców, w tym 75 Amerykanów, 75 Anglików i 300 żołnierzy armii hiszpanoamerykańskiej. Dowódtwo ONZ przekazało koreańsko — chińskiej stronie koreańsko — chińskiej 2403 jeńców Koreańskiej Armii Ludowej.

Dyskusja w Komisji Politycznej ONZ dla rozwiązania kwestii koreańskiej

(f) NOWY JORK (PAP). Jak już donosiśmy, 18 sierpnia odbyło się posiedzenie Komisji Politycznej Zgromadzenia Ogólnego NZ. Przedmiotem obrad była sprawa zwolnienia konferencji politycznej dla rozwiązania kwestii koreańskiej.

Na posiedzeniu przedpołudniowym pierwszy zabrał głos przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Lodge.

Po oświadczeniu, że „zadaniem ONZ polega na tym, aby uczynić rozejm skutecznym”, Lodge oznajmił, że Stany Zjednoczone wychodzą z założenia art. 60 rozjemcu przewidującego zwolnienie konferencji politycznej. Zdaniem Lodge'a powinna to być konferencja dwóch stron. Projekt rezolucji złożony przez USA i 14 innych państw — powiedział Lodge — „zawiera zalecenia naszej strony”.

Delegat amerykański omówił szczegóły tej rezolucji i dodał: „Na konferencji będziemy omawiali konkretne postanowienia art. 60 rozjemcu mające na celu zawarcie pokoju w Korei”. Jeśli konferencja cel ten osiągnie — oświadczył Lodge — to utworzy drogę do omówienia innych problemów, w tym również sprawy zwolnienia drugiej konferencji dla przedyskutowania szeregu konkretnych zagadnień, dotyczących Dalekiego Wschodu. Jest rzeczą naturalną — dodał delegat USA — że kraje szczególnie zainteresowane w zagadnieniach, które będą omawiane na tej konferencji — wezmą udział w jej obradach. „Uchwała jaka zapadnie tu w sprawie uczestników konferencji politycznej dla rozwiązania kwestii koreańskiej — powiedział Lodge — nie zdecyduje o bunajmniej o tym, kto weźmie udział w dalszych obradach i konferencjach”.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Francji Schuman, który oświadczył, że rozejm powinien być pierwszym krokiem do przywrócenia jedności Korei, co z kolei powinno umożliwić „wznowienie normalnych stosunków między Koreą a jej sąsiedzi i przyczynić się do samemu do przywrócenia pokoju i bezpieczeństwa na Dalekim Wschodzie”.

Aby cel ten osiągnąć — oświadczył Schuman — „wszyscy ci, którzy mogą się przyzycz-

nić do pomyślnego postępu obrad, powinni być na te obrady zaproszeni. Innymi słowy, że Stany Zjednoczone zgadzają się całkowicie na udział przedstawicieli Związku Radzieckiego w konferencji, lecz uważają, że przedstawiciele ZSRR nie mogą uczestniczyć w obradach konferencji „po stronie” tych, którzy brali udział w akcji Narodów Zjednoczonych. Następnie Lodge uściwił, dowiedzi, że Związek Radziecki nie może rzekomo brać udziału w pracach konferencji w charakterze państwa neutralnego.

Na posiedzeniu popołudniowym Komisji Politycznej Zgromadzenia Ogólnego NZ omawiano nadal sprawę składu uczestników konferencji politycznej dla rozwiązania kwestii koreańskiej.

Przedstawiciele Holandii i Belgii poparli projekt rezolucji 15 państw i zapelowali do Zgromadzenia Ogólnego, aby „uczyniło zwolnienie konferencji i stworzenia atmosfery jak najbardziej sprzyjającej obradom”.

Delegat holenderski oświadczył, że poprze projekt rezolucji w sprawie zaproszenia przedstawicieli Związku Radzieckiego i Indii do wzięcia udziału w obradach konferencji.

Mówiąc o porządku obrad konferencji, Lloyd wyraził nadzieję, że z chwilą gdy problem koreański zostanie rozstrzygnięty, można będzie zająć się omówieniem innych zagadnień, jak np. sprawa Indochin, o której wspominał delegat Francji Schuman.

W zakończeniu Lloyd podkreślił, że Anglia przwiązuje wielką wagę do zasady informowania ONZ o przebiegu prac konferencji. „Jeśli rokowania utkną na martwym punkcie — powiedział Lloyd — to ONZ musi postarać się wyprawać je z impasu”.

Delegat Australii, Spender, podkreślił, że obrady konferencji powinny toczyć się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i że powinna ona być konferencją „okrągłego stołu”.

Spender podkreślił, że popiera wniosek zaproszenia Związku Radzieckiego, ponieważ konferencja nie może dać pozytywnych wyników bez udziału przedstawicieli ZSRR.

Delegat Nowej Zelandii zajął analogiczne stanowisko.

Następnie znów zabrał głos delegat USA Lodge, który podkreślił, że Stany Zjednoczone zgadzają się całkowicie na udział przedstawicieli Związku Radzieckiego w konferencji, lecz uważają, że przedstawiciele ZSRR nie mogą uczestniczyć w obradach konferencji „po stronie” tych, którzy brali udział w akcji Narodów Zjednoczonych. Następnie Lodge uściwił, dowiedzi, że Związek Radziecki nie może rzekomo brać udziału w pracach konferencji w charakterze państwa neutralnego.

Na posiedzeniu popołudniowym Komisji Politycznej Zgromadzenia Ogólnego NZ omawiano nadal sprawę składu uczestników konferencji politycznej dla rozwiązania kwestii koreańskiej.

Przedstawiciele Holandii i Belgii poparli projekt rezolucji 15 państw i zapelowali do Zgromadzenia Ogólnego, aby „uczyniło zwolnienie konferencji i stworzenia atmosfery jak najbardziej sprzyjającej obradom”.

Delegat holenderski oświadczył, że poprze projekt rezolucji w sprawie zaproszenia przedstawicieli Związku Radzieckiego i Indii do wzięcia udziału w obradach konferencji.

Mówiąc o porządku obrad konferencji, Lloyd wyraził nadzieję, że z chwilą gdy problem koreański zostanie rozstrzygnięty, można będzie zająć się omówieniem innych zagadnień, jak np. sprawa Indochin, o której wspominał delegat Francji Schuman.

W zakończeniu Lloyd podkreślił, że Anglia przwiązuje wielką wagę do zasady informowania ONZ o przebiegu prac konferencji. „Jeśli rokowania utkną na martwym punkcie — powiedział Lloyd — to ONZ musi postarać się wyprawać je z impasu”.

Delegat Australii, Spender, podkreślił, że obrady konferencji powinny toczyć się w atmosferze wzajemnego zrozumienia i że powinna ona być konferencją „okrągłego stołu”.

Spender podkreślił, że popiera wniosek zaproszenia Związku Radzieckiego, ponieważ konferencja nie może dać pozytywnych wyników bez udziału przedstawicieli ZSRR.

Delegat Nowej Zelandii zajął analogiczne stanowisko.

Projekt rezolucji ZSRR w sprawie uczestników Konferencji Politycznej

NOWY JORK (PAP). 18 sierpnia delegacja ZSRR złożyła w Komisji Politycznej projekt następującej rezolucji w sprawie uczestników Konferencji Politycznej dla rozwiązania kwestii koreańskiej.

„Zgromadzenie Ogólne, uważając za konieczne zapewnienie najbardziej sprzyjających warunków dla pomyślnego przebiegu konferencji politycznej, zaleca zwolnienie konferencji politycznej w sprawie Korei w następującym składzie: Stany Zjednoczone, Anglia, Francja, Związek Radziecki, Chińska Republika Ludowa, Indie, Polska, Szwecja, Burma, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna i Korea południowa.

Należy przy tym mieć na uwadze, że za przyjęcie uważać się będzie te uchwały konferencji, co do których zgodni będą sygnatariusze układu rozejmowego”.

Francuskie władze kolonialne wprowadzają ścisłą cenzurę w Maroku

(f) PARYŻ (PAP). Francuskie władze kolonialne w Maroku wprowadziły z dniem 19 bm. ścisłą cenzurę w stosunku do wszelkich informacji przekazywanych z tego kraju. Uniemożliwiła to przedstawienie sobie dokładniejszego obrazu dalszego rozwoju sytuacji w Maroku. Według ostatnich oficjalnych doniesień, niewątpliwie poniesionych, w Maroku zginęło począwszy od niedzieli 50 osób, a 111 osób odniosło ciężkie rany. W kraju trwa nadal silne napięcie. Dotyczy to zwła-

szcza miasta Oujda, gdzie w demonstracjach antyfrancuskich biorą udział tysiące ludzi. Francuska policja kolonialna dokonuje masowych aresztowań — częstokroć tylko tytułem „zapobiegawczych”. W Casablance zatrzymano podczas masowej obawy przeszło 1 000 osób, osadzając ostatecznie w więzieniu 310 patriotów.

Nowe starcia w Tunisie

(f) PARYŻ (PAP). Jak wynika z doniesień prasy, w Tu-

nisie doszło ostatnio do nowych starć między policją a patriotami. W starciach tych w pobliżu Moknine na południe od Soussie zginęły 3 osoby. W okolicy Sahel policja dokonała oblawy, podczas której zabity został miejscowy przywódca stronnictwa Neo Destour, a wszystkie członkowie lokalnej organizacji tego stronnictwa zostali aresztowani. Na południe od El Hamma policja zabiliła trzy osoby i zranila jedną.

Wiadomości sportowe

Gwardia nadal prowadzi we współzawodnictwie międzypaństwowym

We współpracy z międzynarodowym zrywaniem nagrody Przewa (200 000 zł) Szwajcarska Policja Wojskowa (Mar. Woj.) wygrała z Oseckim (Kraków) w północnej Bielech (Mar. Woj.) zwyciężył w drużynie w drużynie. W drużynie parze był kaptur mistrz Europy Krupa (Lot.) pokonał mistrza Polski Juniorów Szwajca (Warszawa). Pięćdziesiąt wygrał w mistrzostwach Europy wygrał przed dobrze. Krupa był szybki, był seriami i szależy doskonale i zwyciężył w wadze lekkiej Dymarkowski (Bydgoszcz) wygrał z Bielkiem (Kraków) w lekkośredniej P. Szwajca (Warszawa) wygrał z Kaczmarem (Lublin) i Szwajca (Mar. Woj.) wygrał z Ratajem (Warszawa). W półśredniej Katar (Mar. Woj.) wygrał z Kaziemierską (Bydgoszcz). W lekkośredniej Leiss (Bydgoszcz) wygrał z Kaczmarem (Lublin) i Szwajca (Mar. Woj.) wygrał z Ratajem (Warszawa). W półśredniej Katar (Mar. Woj.) wygrał z Kaziemierską (Bydgoszcz).

III Spartakiada WP we Wrocławiu

Pierwsze spotkanie o tytuły mistrzów Wolska Polskiego w bokse stawa na przedmiejscu. Główne zainteresowanie serial parneli walk skupiło się na pierwszym starciu mistrzostw Europy w wadze lekkiej. W walce w wadze lekkiej wygrał Kuznetsov (Lublin) i Szwajca (Mar. Woj.) wygrał z Ratajem (Warszawa). W półśredniej Katar (Mar. Woj.) wygrał z Kaziemierską (Bydgoszcz).

W drugim dniu strzelał Sikorski (W. Warszawa) strzelał z 100 m. KBRK-8 na odległość 100 m uzyskał 302 pkt. Ustawiając nowy rekord Wolska Polskiego.

W tej samej konkurencji zespół warszawski w składzie: Wasilewski, Sikorski, Mastak, Dukiwicz i Kowalski, uzyskał 1069 pkt, ustanawiając nowy rekord. W tej samej konkurencji zespół z Łodzi uzyskał 1069 pkt, ustanawiając nowy rekord. W tej samej konkurencji zespół z Łodzi uzyskał 1069 pkt, ustanawiając nowy rekord.

W kategorii młodszy — Piek (Mar. Woj.) wygrał przez 10 w III rundzie z Mikolajczykiem (Bydgoszcz).

Gwardia nadal prowadzi we współzawodnictwie międzypaństwowym

We współpracy z międzynarodowym zrywaniem nagrody Przewa (200 000 zł) Szwajcarska Policja Wojskowa (Mar. Woj.) wygrała z Oseckim (Kraków) w północnej Bielech (Mar. Woj.) zwyciężył w drużynie w drużynie. W drużynie parze był kaptur mistrz Europy Krupa (Lot.) pokonał mistrza Polski Juniorów Szwajca (Warszawa). Pięćdziesiąt wygrał w mistrzostwach Europy wygrał przed dobrze. Krupa był szybki, był seriami i szależy doskonale i zwyciężył w wadze lekkiej Dymarkowski (Bydgoszcz) wygrał z Bielkiem (Kraków) w lekkośredniej P. Szwajca (Warszawa) wygrał z Kaczmarem (Lublin) i Szwajca (Mar. Woj.) wygrał z Ratajem (Warszawa). W półśredniej Katar (Mar. Woj.) wygrał z Kaziemierską (Bydgoszcz).

III Spartakiada WP we Wrocławiu

Pierwsze spotkanie o tytuły mistrzów Wolska Polskiego w bokse stawa na przedmiejscu. Główne zainteresowanie serial parneli walk skupiło się na pierwszym starciu mistrzostw Europy w wadze lekkiej. W walce w wadze lekkiej wygrał Kuznetsov (Lublin) i Szwajca (Mar. Woj.) wygrał z Ratajem (Warszawa). W półśredniej Katar (Mar. Woj.) wygrał z Kaziemierską (Bydgoszcz).

W drugim dniu strzelał Sikorski (W. Warszawa) strzelał z 100 m. KBRK-8 na odległość 100 m uzyskał 302 pkt. Ustawiając nowy rekord Wolska Polskiego.

W tej samej konkurencji zespół warszawski w składzie: Wasilewski, Sikorski, Mastak, Dukiwicz i Kowalski, uzyskał 1069 pkt, ustanawiając nowy rekord. W tej samej konkurencji zespół z Łodzi uzyskał 1069 pkt, ustanawiając

Trzeba zwrócić baczną uwagę na słabe zespoły PGR

OLSZTYN (kor. wt.). — Ostatnio w Olsztyńskim pogoda dopisuje. Ciepło, słoneczne dni pozwoliły chłopom gospodarstwu indywidualnie, spółdzielniom produkcyjnym i załogom PGR odrobić poważne zaległości, jakie nastąpiły w pracach żniwnych w wyniku niesprzyjających warunków atmosferycznych w pierwszych dniach sierpnia.

W powiatach południowych i na glebach lżejszych koszenie zbóż zostało już zakończone, a w powiatach północnych — dobiega końca.

Jeśli chodzi o PGR-y, to w okręgu Olsztyn jest coraz więcej takich zespołów, jak Żaluzki, Ciborz, Księży Dwór, Ruskowo, które meldują o całkownym sprzączeniu zbóż.

W okręgu PGR Giżycko skoszone ponad 90 procent i zwiększone ponad 80 procent ogólnej powierzchni zbóż do zbioru. C zakończeniu żniw w tym okręgu meldują zespoły: Ruda, Mikołajki i Biała Piska.

Podobnie jak w Giżycku przedstawia się sytuacja w okręgu Orneta. Przdają tam zespoły: Kwintajny, Orliniec i Reszel.

Wśród kombajnerów wyróżniają się Henryk Debowski, Józef Bendek i Żurawski (wszyscy trzej z okręgu Giżycko), którzy przekroczyli już przewidziane na ich maszyny normy kampanijne.

Trzeba jednak stwierdzić, że nie we wszystkich zespołach zniwa przebiegają sprawnie. Nie wszędzie jest pełna mobilizacja i troska o szybkie zabranie zbóż z pola. Uwidocznia to się przede wszystkim w takich zespołach, jak Sztynor (pow. Węgorzów), Wopławka (pow. Ketrzyn), Jurkowy Młyn (pow. Morąg), Elżbiecin i Lipówka (pow. Braniewo). Jedwabno i Kozłowo w pow. Nidzica.

Trzeba, by na zespoły te baczną uwagę zwrócili zarówno zarządy okręgowe PGR, jak i komitety partyjne. Jest to

Współzawodnictwo polskich i węgierskich monterów w Szczecinie

(f) Załogi zatrudnione przy rozbudowie szczytności elektrycznej ostatnio szeregi poważnych osiągnięć. Dobiega końca obudowa kotłowni, niemal na ukończeniu są już prace przy elektrotłaczach, całkowicie zmontowany został już nowoczesny system transporterów do nawęglania potężnych kotłów. Przy montażu tych transporterów szczególnie wyróżnili się brigady Rogozińskiego i Dmochowskiego. Cały ciężar prac koncentruje się obecnie na montażu rurociągów wodnych i parowych. Z wielką ofiarnością pracują tu przodujące brigady Kalnego i Tarki.

W lipcu brigada Tarki osiągnęła 239 proc. normy i utrzymuje to tempo w dalszym ciągu.

Nowym bodźcem do przyspieszenia prac montażowych stała się umowa o współzawodnictwo zawarta między brigadą złożoną głównie z węgierskich robotników, pomagających w rozbudowie elektrowni, a brigadą „Energomontaż”. Węgrzy zobowiązali się przyspieszyć montaż urządzenia regeneracji turbiny, a brigada polska pod kierownictwem majstra Tamilli — wcześniej zakończyć montaż zmiękczalni i stacji pomp.

Na jeden dzień przed terminem ustalonym w zobowiązaniu zameldowała o wykonaniu montażu urządzeń regeneracji brigada węgierska. Szczególnie wielki wkład wniósł tu majster — Antoni Gandys.

(PAP)

Sukces racjonalizatorów z Wrocławskiej Wytworni Papierosów

(f) Grupa racjonalizatorów z Wrocławskiej Wytworni Papierosów, pracująca pod kierownictwem głównego mechanika Józefa Kubicza, wyremontowała i zmodernizowała przeznaczoną na złom paczkarkę.

Osiągnięcie to poważnie wpłynęło na zwiększenie produkcji zakładów, w których dawał się odczuwać brak dostatecznej ilości zautomatyzowanych maszyn do pakowania. (PAP)

Nowe bloki mieszkalne w osiedlu Milica pod Skarżyskiem

KIELCE (kor. wt.) Jednym z największych osiedli w woj. kieleckim jest budowane przez ZB-14 Radom osiedle Milica pod Skarżyskiem.

Przejeżdżając drogą z Kielca do Warszawy już z daleka widać tuż za Skarżyskiem bloki mieszkalne. Jest ich blisko 60. Do końca br. zostanie całkowicie wykonanych jeszcze 49 nowoczesnych bloków z 2.888 izbami. Wśród nich 3 nowoczesne urządzenia hotelu robotniczego, duże przedszkole, żłobek.

W wielu wykonanych blokach urządzono już sklepy i warsztaty usługowe, zorganizowano dużą jadalnię i ładną świetlicę.

(G. S.)

Z ŻYCIA PARTII Głębiej wnikać w treść pracy partyjnej

Wyrazem tego było choćby plenarne posiedzenie Komitetu Powiatowego w Lipcu br., poświęcone omówieniu metod kierownictwa politycznego radami narodowymi przez instancje partyjne. O pracy instancji partyjnych nie było tam mowy i ani jeden z 16 podjętych wniosków jej nie dotyczył. Wszystkie zawierały wyłącznie zalecenia dla PRN.

A oto inny przykład: w porzątku sierpnia odbyło się rozszerzone posiedzenie egzekutywy KP, na którym miał być przeanalizowany przebieg akcji żniwnej, wykonanie planu dostaw zbóż za lipiec i przygotowania do realizacji planu sierpniego. Wydawałoby się, że posiedzenie to miało na celu, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia, wytyczyć linię postępowania komitetom gminnym i gromadzkim organizacjom partyjnym.

Inaczej jednak zrozumiała tę sprawę egzekutywa. Zaproponowała na posiedzenie około 10 aktywistów: przewodniczących prezydiów GRN, gminnych delegatów Ministerstwa Skupu oraz sekretarzy KG i innych.

Zebrań to zostało potraktowane jak odprawa w prezydium PRN z tą tylko różnicą, że przeprowadził ją sekretarz KP. Kilku przewodniczących prezydiów GRN składało sprawozdania z akcji, zresztą powierzchowne. Wskazywano i zadawało bezpośrednio dla organizacji partyjnych i dla komitetów gminnych nie udzielono.

Również i w innych dziedzinach życia powiatu daje się odczuć zastępowanie pracy politycznej administracją.

Komitet Powiatowy dużo zajmuje się sprawą bardzo istotną — pracą nad rozwojem spółdzielni produkcyjnych. Zanim jednak przy tym pracę z indywidualnymi chłopami. Na domiar złego zabrano się do rozbudowy spółdzielczości produkcyjnej w sposób sprzeczny z podstawowymi zasadami pracy partyjnej. Egzekutywa KP zaczęła od sekretarzy KG i przewodniczących prezydiów GRN pisemnych zobowiązań, że wyznaczona ilość spółdzielni w określonym czasie założą.

Związani tymi terminami sekretarze nie wyczerpywali wszystkich możliwości pracy agitacyjnej i propagandowej i chęć dotrzymać terminów zakładali lipcowy plan w 260 proc. podczas gdy w istocie wykonała go zaledwie w 60 proc. Jedną pomyłką w liczbie wyznaczonych, by sekretarz KP powołał Komitet Gminny za dobrą pracę polityczną.

Niedostatecznie również KP zajmuje się nowopowstałymi spółdzielniami, nie czuwa, by były one odpowiednio przygo-

powane do rozpoczęcia wspólnych robót.

Przy takich metodach kierownictwa KP komitetami gminnymi, nie dziwnego, że z kolei i komitety gminne nie uczą się prawidłowo analizować pracy poszczególnych organizacji partyjnych ani nimi kierować. Ograniczają się one w swej ocenie wyłącznie do danych dotyczących frekwencji na zebraniach, oraz wpływu składek członkowskich. Są to istotne mierniki pracy organizacji partyjnych — ale nie jedynie. Sekretarz KG w Rogoźnie np. uważa za najlepszą w gminie organizację partyjną w Wychowowie dlatego tylko, że jej członkowie plać regularnie składki członkowskie. Organizacja ta liczy 13 członków, ale tylko jeden z nich posiada gospodarstwo, reszta to pracownicy różnych gminnych urzędów. Rzecz jasna, że oddziaływanie tej organizacji na chłopów w gromadzie jest niewielkie.

Takich wypadków jest wiele. Nie wnikając się w istotne problemy i zadania stojące przed daną organizacją gromadzką, towarzysze spychają pracę partyjną. Wygłaszają się np. na zebraniach organizacji partyjnych referaty polityczne, ale nie wiąże się ich z konkretną sytuacją w gromadach.

Tymczasem w organizacjach partyjnych zachodzą duże zmiany. Wzrasta aktywność i siła oddziaływania członków partii na masy bezpartyjne, ale w niektórych gromadach widzimy i odwrotne zjawiska.

Organizacja partyjna w Sławocinie np. składająca się z działkowców, wykazywała dużą aktywność w czasie przeprowadzania reformy rolnej. Od tego czasu widać się zago-

spodarowała, nastąpiło zróżnicowanie gospodarstw chłopskich. Był sekretarz tej organizacji Antek za pomocą przemówienia ziemi opuszczonej zgromadził jej 16 ha, zaczął wykorzystywać siłę najemną, stał się kulakiem. Zaczął występować przeciwko obowiązkowym dostawom, demoralizował również i innych towarzyszy. Egzekutywa KP wykluczyła go z partii. Ale nawet i wówczas nie weszła głębiej w stosunki w gromadzie, nie zwróciła się dostatecznie, żeby organizacja partyjna, w której przeważają średniacy, nie podnieśli w wpływy kulackie.

Zrezygnowała z tego, gdyż tylko zauważyła, że nie spotyka się z pełnym zrozumieniem. W rezultacie działalność organizacji partyjnej prawie że zanikła.

A nie jest to jedyny w powiecie tego rodzaju wypadek. Podobnie było w gromadzie Gaj Nowy, gm. Tum, gdzie również po wykonaniu kulacka, który przedostał się do organizacji partyjnej, nie zajęto się usunięciem kulackich wpływów.

A. MARIANSKA

Mieszkańcy Łańcuta otrzymują nowoczesne wodociągi

(KORESPONDENCA WŁASNA „TRUBINY LUDU”)

Koszt 11 milionów zł przeprowadzana jest budowa wodociągu w Łańcutie. Główna pięciokilometrowa magistrala zasila hydrotryn w mieście, wodociągi w blokach mieszkalnych i w zakładach przemysłowych jest już prawie gotowa. Plan przewiduje rozbudowę przewodów magistrali, które obiegają będą przedmieścia Łańcuta.

Załoga pracująca przy budowie wzięła się należycie do swych zadań. Pod przejazdem kolejowym, przy drodze Łańcut — Leżajsk puszczono przewody magistrali nie zatrzymując biegu pociągów. Pracę prowadzono na trzymetrowej głębokości pod torami kolejowymi.

Sprawnie przebiegają prace przy budowie dwu zbiorników wyrównawczych dla łańcutkiego wodociągu.

Załoga budująca zbiorniki często wyprzedza harmonogram robót.

Oto ZMP-owiec Władysław Barczyński wraz z swą бригадą, brigadziasta Stanisław Niedlar oraz Włodzimierz Bukaj, Edward Rejman, Bronisław Ipnar i inni znacznie przekraczają nowe normy.

Długie gruntowne badania poprzedziły wybór wody, która zasilać będzie Łańcut. Pracowali nad tym inżynierowie, lekarze, pracownicy z Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej z Krakowa i z Rzeszowa. Najdłuższą okazała się woda ze źródeł nieopodal Wisłoka, gdzie buduje się ujęcie wody przy pomocy 10 studzien gębinowych. Stąd woda odprowadzana do studni zbiorczej, po uprzednim przefiltrowaniu kierowana będzie do

zbiorników. Tu budowana jest stacja pomp i filtrów.

Zjednoczenie Robót Inżynierskich Budownictwa Miejskiego z Krakowa nie pomyślało niestety o tym, że ta część budowy, gdzie fundamenty pod stację pomp wykonuje się w terenie nawałdionym i ciężkim, wymaga dobrze zorganizowanego frontu robót, wymaga odpowiedniego sprzętu technicznego, którego na budowę nie dostarczono.

Przebiegiem budowy żywo interesują się Miejska i Wojewódzka Rada Narodowa oraz Wojewódzki Zarząd Przedsiębiorstw i Urzędów Komunalnych, dopomagając w usuwaniu trudności.

Do dzieła temu prace przy budowie postępują stale naprzód i Łańcut otrzyma wkrótce wodę.

C. Bl.

OZR przy „Polskiej Welnie” dba o sprawy bytowe załogi

ZIELONA GÓRA (kor. wt.) Poważną rolę w systematycznej poprawie warunków bytowych załogi „Polskiej Welny” w Zielonej Górze spełnia istniejąca i stale rozwijająca się działalność oddziału zaopatrzenia robotniczego.

Zarówno z usług stołówek, jak i z punktów usługowych korzysta coraz większy odsetek załogi.

Od chwili przejścia stołówek przez OZR od Powszechnego Spółdzielni Spożywców liczba korzystających ze stołówek, która wydaje smaczne, składające się z 3 dań obiady w cenie zł. 4,50 zwiększyła się trzykrotnie.

Z uznaniem załogi spotyka się również działalność punktów usługowych: krawieckiego i szewskiego, w których ceny za usługi są znacznie niższe od cen obowiązkujących w punktach usługowych spółdzielczości pracy.

Większą popularnością wśród załogi cieszą się również: bufet zaopatrzone w różnego rodzaju artykuły spożywcze oraz bar mleczny.

Jeszcze w br. uruchomiona zostanie pralnia mechaniczna. W celu zaopatrzenia stołówek oraz załogi w warzywa jesienne br. kierownictwo OZR przejmie pod swój zarządek

gród miejski w Zielonej Górze przy ul. Sienkiewicza. Powinno być 9,5-hektarowe gospodarstwo rolne w Drżonkowie nie może zaspokoić zapotrzebowania OZR na mięso i niektóre produkty żywnościowe — czyni się starania o przydzielenie gospodarstwa, które by umożliwiło rozwinięcie hodowli trzody chlewniej do 200 sztuk, zabieżenie hodowli krów, fermy drobiarskiej itp.

Abym jednak OZR przy „Polskiej Welnie” spełniał coraz lepij swą rolę, w większym aniżeli dotychczas stopniu, interesować winna się jego działalnością rada zakładowa.

(S)

W ODPOWIEDZI NA KRYTYKĘ

„O czytaniu prasy i o pracy partyjnej”

Pod powyższym tytułem ukazał się artykuł w „Trybunie Ludu” w dniu 7.VII. br., który wskazywał na niedostateczny przywiązywanie przez pracowników KD Praga - Południe w Warszawie materiałów publikowanych w prasie i na nieumiejętność wykorzystywania ich w pracy partyjno-politycznej w terenie.

Artykuł został omówiony na posiedzeniu egzekutywy KD i na wniosek egzekutywy — na zebraniu organizacji partyjnej przy Komitecie Dzielnicowym.

Obecnie każde ważniejsze wydarzenie, o którym czytamy w prasie jest tematem dyskusji, a za spraw poruszanych w artykułach zasadniczych stara-

my się wyciągnąć naukę dla naszej pracy w terenie.

Egzekutywa KD również dla siebie wyciągnęła wnioski z tego artykułu i bardziej niż dotychczas czuwa nad tym, by pracownicy aparatu partyjnego wnikliwie czytali prasę.

E. LUGOWSKI sekretarz KD Praga - Południe

Na marginesie

Adenauer i jego finanse

W poufnych okolicznościach i listach, które niekiedy dostają się do wiadomości opinii publicznej — panowie kapitaliści zachodnio-niemieccy nie ukrywają, jak bardzo zależy im na zwycięstwie Adenauera. I tak np. przewodniczący Związku Przemysłowców Niemieckich Fritz Berg pisał w liście okólnym do przedsiębiorstw zachodnio-niemieckich: „Zwracam się do Panów, jak również do wszystkich innych firm i przedsiębiorstw z prośbą o złożenie na konto związku z adnotacją „Adenauer” wkładu co najmniej w wysokości 1.000 marek”.

Zbiera więc Adenauer w bliskich sobie kołach brzoza i szelazeczek pieniędzy, które lepiej może niż cokolwiek innego, wskazywać, w czym to interesie chciałby P. Adenauer „wygrać wybory”.

Wybory za pieniądze wielkich kapitalistów amerykańskich i bnińskich i w interesie wielkich kapitalistów amerykańskich i bnińskich. Tych samych, którzy dawniej zbroili Hitlera a teraz finansują jego bnińskich następców.

OSA

Zielone płuca Łodzi służą człowiekowi pracy

Dziwnym dla wielu może się wydać fakt, że kiedy dziś mieszkańcy Łodzi mówią o swym mieście, na samym wstępie wspominają z dumą, że Łódź posiada obecnie największą w Polsce zieleni. Mówią oni o tym, że dzięki trosce władzy ludowej miasto staje się coraz piękniejsze, że coraz bardziej przekształca swoje oblicze, zmagając kapitalistyczne piętno i że właśnie w dużej mierze zieleni przyczynia się do zmiany jego wyglądu.

To zieleni nowego staromiejского parku ubarwiła nowoczesne bloki mieszkalne na Bałutach, to zieleni nadała urok południowej części miasta przy Placu Niepodległości, to rabaty skwerów i różnokolorowe klomby kwiatów nęca oko i przetrzymują szarość wielu ulic i narożników przy skrzyżowaniach arterii tam, gdzie jeszcze przed kilką laty stały drewniane i brudne rudery.

Przy dziesięciu latu runęły murzy parkanów i płoty zardzewiałe strzegące fabrykanych ogrodów. Założono nowe piękne parki, jak Staromiejski, Park na Widzewie z plażą i basenem, powstały nowe gęsto zadrzewione aleje. Zieleni wyszła na spotkanie ludności, ogarnia planowo swym zasięgiem nowopojętkowane dzielnice, a w starych wyrosła wszędzie tam, gdzie to tylko jest możliwe. Dość powiedzieć, że kiedy w roku 1939 posiadaliśmy dla użytku publicznego 990 ha zieleni, dziś zielone płuca Łodzi obejmują obszar 1.918 ha.

Alte zieleni ta to nie tylko ozdoba miasta. To przede wszystkim miejsce wypoczynku dla tysięcy robotników

łódzkich, to miejsce zabaw i rozrywek dla dzieci i młodzieży, to wreszcie poważny czynnik zdrowotnej i kulturalnej rozwoju mieszkańców Łodzi.

Miejsce wypoczynku i rozrywki

Przypatrzmy się bowiem, gdzie i jak łodzianie spędzają swój czas wolny od pracy. Jak organizują im ten wypoczynek i jakie rozrywki zapewnia mieszkańcom Łodzi Miejska Rada Narodowa, która przecież na tym odcinku ma poważną rolę do spełnienia.

Trzeba stwierdzić, że poważnym bodźcem dla planowej działalności wydziałów Prezydium Rady Narodowej m. Łodzi w tym względzie były doroczne festyny ludowe, urządzane bądź przez redakcję „Głosu Robotniczego”, w ramach Dni Oświaty, Książki i Prasy, bądź też przez ZMP lub inne organizacje masowe z inicjatywą Komitetu Łódzkiego PZPR.

Fakt, że udział w tych festynach brało przeciętnie od 100 do 150 tysięcy osób, że w rozmowach robotnicy coraz częściej domagali się powiększenia ilości takich imprez, spowodował, że przy Wądziale Kultury Prezydium RN w Łodzi utworzono tzw. komisję imprezową, której zadaniem jest opracowanie planu i programu imprez dla świata parków i parków miejskich.

Do organizowania tego rodzaju masowych rozrywek wciągnięto ORZZ, ZMP, artystów teatrów łódzkich, poszczególne zakłady pracy posiadają-

ce orkiestry lub zespoły świąteczne, Filharmonię, LPZ itd.

Rezultatem pracy komisji jest zorganizowanie w okresie od 1 maja do 1 sierpnia br. 37 imprez w takich parkach, jak: Helenów, Julianów, 1 Maja, a przede wszystkim w Parku Ludowym na Zdrowiu. W ramach tych imprez odbyły się koncerty, występy artystów scen łódzkich, zespołów świątecznych, zabawy taneczne, konkursy książkowe itp.

W parku im. 1 Maja duża frekwencją cieszył się m. in. dobrze urządzone plaża i wielki staw. Oprócz kąpielni można tu korzystać z kajaków a nawet żaglówek.

Książki w parkach

Z bardzo ciekawą inicjatywą, godną szerokiej popularyzacji w innych ośrodkach kraju wystąpił bibliotekarz łódzki. Co niedziela wyruszają do parków „mielne biblioteki”. I tam każdy w czasie wypoczynku może wypożyczyć książkę do czytania, zostawiając w depozycie tylko legitymację służbową lub inny dokument.

Właśnie korzystając z usług takiej ruchomej biblioteki w parku 1 Maja, po raz pierwszy zapoznał się bliżej z wartościową książką woźnica Leon Foltka, który od tej pory jest stałym czytelnikiem biblioteki rejonowej. Przy pomocy takich aktywistów społecznych jak tow. Franciszek Kotlewski,

pracownik bazy remontowej przy ZPP im. Lenartowskiego organizowane są zespoły wspólnego czytania gazet i książek, konkursy czytelnicze dla młodzieży itp.

Miarą popularności, jaką się cieszą ruchome biblioteki jest fakt, że np. w parku 1 Maja przy ładnej pogodzie korzysta z księgozbioru ponad 100 osób w ciągu jednego dnia.

Zaniedbane Łagiewniki

Przy tych poważnych osiągnięciach, jakie posiada Łódź w dziedzinie zapewnienia ludzi pracy odpowiedniego wypoczynku, tym bardziej godny skrytykowania jest fakt, że Prezydium RN nie uprzyściplenił robotnikom łódzkim tak wspaniałego ośrodka czasowosporządzonego jakim są Łagiewniki. A przecież zarówno położenie, jak znajdujący się tutaj las i stawy czynią je szczególnie atrakcyjnymi dla łaknących powietrza i wypoczynku łodzian.

Tymczasem Rada Narodowa w Łodzi w ogóle nie zajmuje się tą sprawą. Nie interesuje jej np., że znaczna część łodzian przebywa w niedziele w Łagiewnikach, a nie dojeżdżają tam auta z zywnością i napojami, z czego korzystają przegrodni specjaliści. Brak to również jakiegokolwiek zorganizowanych imprez i rozrywek.

A przecież łatwo jest uruchomić przynajmniej przez kilka godzin w niedziele komunikację autobusową, gdyż odległość 4-5 km, jakie dzieli Łagiewniki od ostatniego przystanku tramwajowego stanowi dla wielu amatorów takiej wy-

JERZY BOGUSŁAWSKI

Czytelnicy i korespondenci piszą

Zajęliśmy drugie miejsce

Wielkopolskie Zakłady Mechaniczne — Fabryka Maszyn Młynskich w Ostrowie Wlkp. zajęły w II kwartale we współzawodnictwie międzyzakładowym drugie miejsce. (Przy punktowaniu brano pod uwagę zarówno osiągnięcia w produkcji jak i w pracy związkowej).

Zajęcie przez naszą załogę drugiego miejsca było znaczącym sukcesem, gdyż w I kwartale zajęliśmy czwarte miejsce. Co wpłynęło na polepszenie pozycji naszej fabryki? Plan kwartalny wykonaliśmy w 108,4 proc. Nastąpiła poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy. Popieprzyli się wskaźniki ekonomiczne. Obniżyli koszty własne. Osiągnęliśmy dobre wyniki w szkoleniu pracowników.

MATEUSZ PERKOWSKI Ostrow Wlkp.

Zapomniane pochylnię

W kopalni „Gen. Zawadzki” na niektórych pochylnięch panuje duże marnotrawstwo, na co jednak kierownictwo nie zwraca uwagi. Na przykład na oddziale IV nieczynna jest zarobkowa pochylnia 8 — o całkowitej skompletowanej konstrukcji wraz z taśmą gumową i głowicą. Pochylnia ma przeszło 300 m. W ciągu dwóch lat, które minęły od chwili zaważenia pochylni, nikt nie pomyślał o tym, żeby sprzet wydstać.

Można było to wszystko wydobyc przedtem, ale u nas zwykle tak byw. i że gdy trzeba uzbudzić nową pochylnię, to są narzekania: nie ma konstrukcji, nie ma taśmy gumowej. Ale o tym, co się zamula i zarabowuje, to się nie mówi. A przecież i rury zamulkowe też są zaważone. Jedna rura kosztuje 900 zł.

STANISŁAW ZELEK Będzin

Ciepła woda omija nasz dom

Młodzi technicy po przybyciu z nakazem pracy do Zakładów Chemicznych w Oświęcimiu otrzują mieszkanie w nowym „Hotelowcu” na osiedlu robotniczym. Przyjemnie się mieszka w czystych pokojach z dużymi oknami. W budynku jest bar mleczny, gdzie można zjeść smaczne śniadanie czy kolację. Jest pięknie udekorowana świetlica. Sportowcy zrobili boisko do siatkówki. Słowem, zdawałoby się, że wszystko jest, jak należy. Ale zwykle tam, gdzie są osiągnięcia, są też i braki. Tak samo jest i u nas w „Hotelowcu”.

W świetlicy stoi radio, ale trzeba dobrze uszu nadstawić, aby coś usłyszeć. W każdym pokoju jest włącznik, na którym widnieje czerwony napis: „Radio”, ale napis zostaje napisem, a radia nie ma. A nie ma dlatego, że trzeba przeprowadzić około 50 metrów sieci, aby połączyć „Hotelowca” z miejskim radiowęzłem. Kilka-krotnie zwracaliśmy się w tej sprawie do administracji, ale bez rezultatu.

EDWARD PIETRAK Oświęcim

Rozbudowa Śląskiej Akademii Medycznej

STALINOGRÓD (kor. wł.). Śląska Akademia Medyczna im. Ludwika Waryńskiego w Zabrze — Rokitnicy znajduje się w trakcie szybkiej rozbudowy. W listopadzie br. oddana zostanie do użytku amfiteatrnie zbudowana sala wykładowa na 300 słuchaczy w Zabrzu przy ul. Curie-Skłodowskiej, a w październiku studenci otrzymają nowe skrzydło w klinice dermatologicznej, w którym znajdują pomieszczenia laboratoria kliniki i sala ćwiczeń. Z końcem sierpnia rozpoczęcie się roboty przy rozbudowie kliniki dziecięcej. Przebudowywany jest również budynek byłej szkoły pielęgniarskiej w Zabrzu przy ul. Traugotta, w którym powstanie nowoczesne urządzenie kliniki ginekologiczno-potożniczej na 100 łóżek. Otwarcie kliniki nastąpi na wiosnę 1954 r.

Warunki bytowania studentów, ulegają stałej poprawie. Już 60 proc. młodzieży studiującej na akademii ma zapewnione mieszkanie w domach akademickich. W ostatnim czasie wybudowano 3 nowe sześciopiętrowe domy akademickie. Okolica, w której powstaje miasteczko akademickie, jest otoczona lasem, a sam teren akademii położony jest w pięknym parku. Młodzież korzysta z baru mlecznego i stołówki w której ma zapewnione całonocne wyżywienie. Ostatnio Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej zatwierdziło plan zagospodarowania przestrzennego całości kolonii akademickiej. Kolonia ta obejmie kliniki, zakłady teoretyczne, domy akademickie i stadion sportowy. (D)

Nowe książki

Nakładem wyd. „Książka i Wiedza” ukazały się ostatnio następujące nowe książki: Zofia Marchlewska. Towarzysz Smutny. Reportaż z życia polskiego rewolucjonisty (Broszura Wesolowski). Str. 47. Nakład 5.000 egz. Cena zł 2,40.

O. Wagner. Stalinowska nauka o bazie i nadbudowie. Str. 67. Nakład 5.000 egz. Cena zł 1,80. W gościnie na ziemi radzieckiej. Wycieczka chłopów polskich do Związku Radzieckiego w 1952 r. Str. 116. Nakład 10.000 egz. Cena zł 2,50.

Pod ostrym kątem

Maszyna do pisania ułatwia życie. O tym wiedzą wszyscy. Maszyna do pisania pozwala pisać szybciej niż ręcznie. O tym wie wielu. Ale o tym, że do maszyn do pisania nie można dostać odpowiednich taśm piszących, wiedzą tylko ci, którzy z maszynami mają do czynienia. Nie wie natomiast odpowiedzialne za produkcję tych taśm Ministerstwo Przemysłu Drzewnego i Papierniczego. Bo gdyby wiedzieli, to na pewno nie dopuściliby do tego, aby stare taśmy — nie nadające się zupełnie do użytku — służyły za rekwizyty w wielu maszynach, gdzie tekst uzyskiwany jest przez pisanie z kółka. Wskazując taśmy można dostać. O tym, że się różnią nie od tych, których brak nie warto

nawet wspominać. Chodzi o jakiegoś marnego 3 milimetrów różnicy. Nikt nie neguje że 16 milimetrów taśmy są potrzebne. Na pewno. Ale — i to jest niemniej pewne — jeszcze bardziej potrzebne są taśmy 13 milimetrów. A tych nie ma. Co więc robić? Proponujemy rozpisąć specjalny konkurs dla racjonalizatorów w biurach na opracowanie przyrządu pozwalającego zwinąć 16 milimetrów taśmę do formatu 13 milimetrów. Bo to chyba łatwiej niż doczekać się rozpoczęcia produkcji taśm szerokości 13 milimetrów. A może w Ministerstwie są przesadzi i uważają, że „13” to feralna liczba? W. B.

Feralna 13

Wieloletnie prace nad budową elektrowni wodnej w Zygulewku, tam, gdzie od trzech już lat prowadzona jest budowa Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. Niewiele ponad rok mija, gdy na mapę obwodu kujbyszewskiego naniesiono nowe miasto — Zygulewsk. Leży ono na brzegu Wołgi w centrum masywu górskiego, tam, gdzie od trzech już lat prowadzona jest budowa Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. W tym celu otrzymano nowe miasto od słynnych Zygulewskich Gór, owianych legendami i podaniami, związanymi z walką narodu rosyjskiego przeciw jarzmom carskiemu i obzarniczemu. Nowe miasto powstało na miejscu osiedla robotniczego. Tysiące budowniczych pojawiły się na brzegu wołżańskim po publikowaniu przed trzema laty, dn. 21 sierpnia 1950 r. postanowienia rządu radzieckiego o budowie Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. I im dalej postępuje budowa, tym szybciej rosną nowe dzielnice, powstają ulice i place. Dziś od brzegu Wołgi do miasta jest prawie trzy kilometry. Ale miałyby być dwa lata i zaporą Kujbyszewskiej elektrowni przegródzi największą rzekę Europy. Wtedy poziom wody w nowoutworzonym zbiorniku podniesie się o 25 metrów i brzegi Morza Zygulewskiego — jak je tu nazywają — zbliżą się do nowej ulicy, wielopiętrowych, pięknych domów. Na razie na ulicy tej nie można się doliczyć więcej niż dwu dziesiątków domów, ale już teraz nazywają ją Nadbrzeżną. Planisci i budowniczy miasta Zygulewska wszystko przewidzieli na wiele lat naprzód. Było im dane spotkać się z laureatem Nagrody Stalinowskiej inżynierem Sergiejem Karcewym — kierownikiem prawobrzeżnego rejonu budowy przemysłowych i mieszkalnych. W gabinecie jego wszystkie ściany są obwieszane wykresami, projektami i szkicami nowego miasta. Podeszliśmy do wykresów. — W ubiegłym roku wybudowaliśmy dla budowniczych elektrowni dziesiątki domów o ogólnej powierzchni mieszkalnej 40 tysięcy metrów kw. Całkowita powierzchnia nowych domów mieszkalnych wynosi ponad 100 tysięcy kw. — Oto projekt nowej szkoły średniej na 800 miejsc dla dzieci budowniczych — objaśnił Karcew. — Możecie ją obejrzeć na głównej ulicy miasta. W ogóle w Zygulewsku jest już 12 szkół, w których uczy się około 5 tysięcy dzieci. Krążywny od wykresu do wykresu. Inżynier wymienia budujące się i już wybudowane gmachy nowego miasta. Na ulicy Polowej na przykład wznieszone są dwa wielkie trzypiętrowe domy. W jednym z nich będzie otwarty wielki dom towarowy, w drugim — nowoczesna apteka. Dłubną kołba budowa Domu Kultury. Będzie w nim widownia na 500 miejsc, pomieszczenia dla biblioteki i

Na budowie Kujbyszewskiej elektrowni wodnej

(ARTYKUŁ NAPISANY SPECJALNIE DLA „TRYBUNA LUDU”)

A. Stepanow

dla różnych zajęć zespołowych. W Zygulewku powstało całe miasteczko szpitalne zaopatrzone w najnowocześniejsze urządzenia i przyrządy medyczne. Budowniczoje miasta i rada miejska wykazują wielką troskę o zaspokojenie bytowych i kulturalnych potrzeb mieszkańców. Zygulewsk posiada 28 sklepów, dziesięć gospód, cztery herbaciarnie, księgarnię i sklep artykułów sportowych. W roku ubiegłym mieszkańcy Zygulewska nabyli za 502 tysiące rubli — mebli, za 408 tysięcy rubli — aparatów radiowych, za 115 tysięcy rubli — motocykli, za 4 miliony rubli — tkanin wełnianych i jedwabi. W porównaniu z r. 1950 obroty w Zygulewsku wzrosły więcej niż dwa i pół raza. Za radą Sergieja Karcewa odwiedziłem niektórych budowniczych Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. Wstąpiłem do jednego z dwupiętrowych, murowanych domów. Przyjął mnie młoda kobieta z małą dziewczynką na ręku. Dowiedziawszy się, że chcę się widzieć z jej mężem, maszynistą koparki Władimirem Miaczewym, poprosiła mnie uprzejmie, bym wszedł do mieszkania. Z Miaczewym powitałm się jak starzy znajomi. Nieraz zdarzało się nam spotykać na budowie. — Jestem bardzo rad, że mogę was przyjąć u siebie w domu — powiedział Miaczew — akurat obiad... W oczekiwaniu na nakrycie stołu gawędziłm o sprawach produkcyjnych. Młody brigadzi-

sta był bardzo zadowolony z przebiegu robót w wykopie. Do najważniejszych odcinek budowy. Tu będzie wzniesiony gmach elektrowni. Przed obsługą parok postawiono zadanie: zwiększyć wydajność parku koparek tak, aby zamiast 10—13 tysięcy metrów sześć. gruntu na dobę wybierać po dwadzieścia tysięcy m sześć. — Mówiąc prawdę — wyznał Miaczew — zadanie nie było łatwe. Do dziś z wykopu wydobyto już sześć milionów m sześć. gruntu. Obecnie wybiera się po 20 tysięcy m sześć. na dobę, jak to planowano, a wszyscy maszyniści, jak jest ich dwadzieścia pięciu, stawiają sprawę doprowadzenia wydobycia do 30 tysięcy m sześć. na dobę. Do jesieni powinny być zakończone w wykopie wszystkie roboty ziemne, a potem szerokim frontem rozpocznie się betonowanie tak, aby latem roku przyszłego móc zmontować pierwszych sześć agregatów elektrowni. — Teraz jest jasne, że podaliśmy zadaniu — z uśmiechem zauważył Miaczew. Mój rozmówca był na bitwo- wego inicjatora współzawodnictwa o obniżenie kosztu każdego m sześć. przetrzczenia ziemi, a tej — nawiasem mówiąc — na budowie Kujbyszewskiej elektrowni wodnej będzie do przetrzczenia 150 milionów m sześć. Łatwo obliczyć jak wielki efekt może dać zaoszczędzenie choćby kilku kopiejek na każdym m sześć. ziemi. W ciągu jedynie pół roku brigada

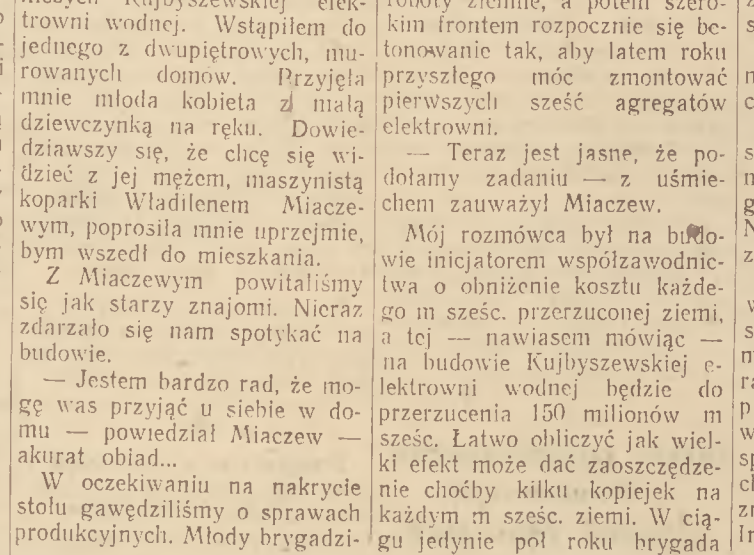
Miaczewa już zaoszczędziła 117 tysięcy rubli.

Na Zygulewsku opadał zmrok. Zdecydowałem się jednak odwiedzić jeszcze Aleksieja Ulesowa, spawacza elektrycznego z Wołgo-Donu. Interesowało mnie, jak na budowie kujbyszewskiej powitali tych z Wołgo-Donu. — Rodzinę Aleksieja Ulesowa zastałem w kompleksie: gospodarz, żona, syn i córka siedzieli przy aparacie radiowym i słuchali koncertu z Moskwy. — Coż to, brak w Zygulewsku rozrywek kulturalnych, nudziście się pewnie? — zażartowałem. — Wcale się nie nudzimy — zaprzeczyli niemal chórem — mamy tu kino zeroekranowe, wszystkie filmy są pokazywane prawie równocześnie z Moskwą. Artysty do nas przyjeżdżają nie tylko z Kujbyszewa, ale także z Moskwy, z Ukrainy, z Białorusi i Moldawii. Jak tu się nudzić? — Aleksy Ulesow z zaznajomil mnie ze swoim obecnym życiem. — Oto moje mieszkanie. Jestem z niego bardzo zadowolony. Trzy pokoje, wszystkie wygodne, wkrótce gaz doprowadzą. Nie ma co mówić. Dobrze nas z Wołgo-Donu tu powitano. Co się za tydzień pracy Ulesowa, to jeszcze na Święto Pierwszomajowe wykonał on normę roczną, a teraz pracuje na rachunek czwartego roku pięcioletki. Niedawno złożył wniosek racjonalizatorski w sprawie zmiany konstrukcji uchwyty elektrody i osiągnął znaczną oszczędność elektrod. Inicjatywa ta została podjęta przez wszystkich spawaczy elektrycznych. Liczą oni, że zaoszczędzą w roku bieżącym 40 ton elektrod.

Ulesow jest dumny z okazanego mu zaufania i zaszczytu uczestnictwa w budowie największej elektrowni wodnej.

Od trzech lat na brzegach wołżańskich prowadzona jest budowa Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. W ciągu tego czasu wyrósł nie tylko Zygulewsk, ale także szereg osiedli, jak: Komsomolskie, Szluzowe, Portowe i Administracyjne. Dla wielotysięcznej rzeszy budowniczych elektrowni wzniesiono nowe, dobrze wyposażone domy, instytucje użyteczności publicznej, sklepy, szkoły, zakłady lecznicze. Wszystko to służy jednemu celowi, aby ludzie mogli wydajnie pracować i wypoczywać w warunkach kulturalnych.

W odpowiedzi na uchwałę V sesji Rady Najwyższej ZSRR budowniczoje Kujbyszewskiej elektrowni wodnej przyspieszyli tempo prac, nie szczędząc sił, by wniesić swój wkład w dzieło budownictwa komunizmu w ZSRR, w dzieło umocnienia sił pokoju na świecie.

W przedszkolu

Nieustannie wzrasta w całym kraju sieć przedszkoli. Pod troskliwą fachową opieką dzieci wesoło bawią się, nabierają sił i zdrowia, podążają gdy ich rodzice mogą spokojnie pracować. Na zdjęciu: dzieci pracowników Stacji Hodołowo - Badawczej Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roslin w Grotkowicach (pow. Bochnia) na spacerze w pięknym parku. Foto A. Nowosielski

Na półce z książkami

Zagadnienia twórczego darwinizmu

Zagadnienia twórczego darwinizmu. Materiały kursu biologicznego w Dziwnowie. Redaktorzy: prof. dr K. Petruszewicz, prof. dr W. Michajłow i prof. dr S. Skowron. PWPiL, 1952, str. 756. przy pomocy których zwalczali darwinizm burżuazyjni uczeni. Recenzowana książka stanowi udaną próbę wiolstronnego, nowoczesnego, to znaczy z pozycji twórczego darwinizmu, z pozycji biologii opartej na zasadach materializmu dialektycznego. Zebrano tu wiele materiału faktycznego, dawnego, zwłaszcza w dziedzinie populacji i genetyki. Zbyt powierzchownie potraktowano również aktualne prace naukowe instytutów i zakładów. Szczególnie dziś, gdy przeżywamy w nauce okres dysproporcji między niewątpliwym ożywieniem w dziedzinie teorii, a pracami i postępiami w dziedzinie praktyki, należy szerzej i dogłębnie omawiać te osiągnięcia, które na to zasługują. W omawianych książkach zbyt słaba, pobawiona ostrości, raczej ubożna jest polemika z wrogimi, reakcyjnymi teoriami. Taki sposób ujęcia wykładów mógł mieć swój sens w ramach kursu, którego poważną część stanowiła żywa dyskusja. W wydaniu książkowym odzwierciedlającym jedynie wykładową część kursu ograniczenie się do omawiania teorii, do omawiania zagadnień od strony osiągnięć twórczego darwinizmu, zrezygnowano z polemiki, osłabia wartość książek.

Tajemnice prostych urządzeń

Wieloletnie prace nad budową elektrowni wodnej w Zygulewku, tam, gdzie od trzech już lat prowadzona jest budowa Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. Niewiele ponad rok mija, gdy na mapę obwodu kujbyszewskiego naniesiono nowe miasto — Zygulewsk. Leży ono na brzegu Wołgi w centrum masywu górskiego, tam, gdzie od trzech już lat prowadzona jest budowa Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. W tym celu otrzymano nowe miasto od słynnych Zygulewskich Gór, owianych legendami i podaniami, związanymi z walką narodu rosyjskiego przeciw jarzmom carskiemu i obzarniczemu. Nowe miasto powstało na miejscu osiedla robotniczego. Tysiące budowniczych pojawiły się na brzegu wołżańskim po publikowaniu przed trzema laty, dn. 21 sierpnia 1950 r. postanowienia rządu radzieckiego o budowie Kujbyszewskiej elektrowni wodnej. I im dalej postępuje budowa, tym szybciej rosną nowe dzielnice, powstają ulice i place. Dziś od brzegu Wołgi do miasta jest prawie trzy kilometry. Ale miałyby być dwa lata i zaporą Kujbyszewskiej elektrowni przegródzi największą rzekę Europy. Wtedy poziom wody w nowoutworzonym zbiorniku podniesie się o 25 metrów i brzegi Morza Zygulewskiego — jak je tu nazywają — zbliżą się do nowej ulicy, wielopiętrowych, pięknych domów. Na razie na ulicy tej nie można się doliczyć więcej niż dwu dziesiątków domów, ale już teraz nazywają ją Nadbrzeżną. Planisci i budowniczy miasta Zygulewska wszystko przewidzieli na wiele lat naprzód. Było im dane spotkać się z laureatem Nagrody Stalinowskiej inżynierem Sergiejem Karcewym — kierownikiem prawobrzeżnego rejonu budowy przemysłowych i mieszkalnych. W gabinecie jego wszystkie ściany są obwieszane wykresami, projektami i szkicami nowego miasta. Podeszliśmy do wykresów. — W ubiegłym roku wybudowaliśmy dla budowniczych elektrowni dziesiątki domów o ogólnej powierzchni mieszkalnej 40 tysięcy metrów kw. Całkowita powierzchnia nowych domów mieszkalnych wynosi ponad 100 tysięcy kw. — Oto projekt nowej szkoły średniej na 800 miejsc dla dzieci budowniczych — objaśnił Karcew. — Możecie ją obejrzeć na głównej ulicy miasta. W ogóle w Zygulewsku jest już 12 szkół, w których uczy się około 5 tysięcy dzieci. Krążywny od wykresu do wykresu. Inżynier wymienia budujące się i już wybudowane gmachy nowego miasta. Na ulicy Polowej na przykład wznieszone są dwa wielkie trzypiętrowe domy. W jednym z nich będzie otwarty wielki dom towarowy, w drugim — nowoczesna apteka. Dłubną kołba budowa Domu Kultury. Będzie w nim widownia na 500 miejsc, pomieszczenia dla biblioteki i

W świetlicy zakładów A-10

W Zakładach Wytwórczych Wyłączników Wysokiego Napięcia A-10 dobrze rozwija się ostatnio praca świetlicowa pod kierownictwem Ireny Linde. Czynne są tam zespoły: chóralny, teatralny, baletowy i kulkielkowy dla dzieci. Organizuje się również zespół orkiestralny. Zespoły świetlicowe A-10 dokonują wymiany doświadczeń w pracy z innymi świetlicami jak np. ze świetlicą w „Ursusie” i w Zakładach im. Kasprzaka. Dają występy artystyczne zespołom innych fabryk. Świetlica w A-10, dzięki odpowiedniemu doborom programom, jest coraz liczniej odwiedzana przez robotników i mobilizuje ich do walki o rytmiczność produkcji. (W)

Wysęp reprezentacyjny ekipy cyrkowej

Został stworzony reprezentacyjny zespół polskich artystów cyrkowych, którzy w najbliższym czasie wyjadą za granicę. Na program tego zespołu składają się: najsłynniejsza grupa programów 10 polskich cyrkowców, 25 najwybitniejszych artystów cyrkowych, którzy w najbliższym czasie wyjadą za granicę. Na program tego zespołu składają się: najsłynniejsza grupa programów 10 polskich cyrkowców, 25 najwybitniejszych artystów cyrkowych, którzy w najbliższym czasie wyjadą za granicę.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne. Aby ułatwić zaopatrzenie w podręczniki szkolne.

Współzawodnictwo w podrecznicy szkolnej. Aby ułatwić zaopatrzenie w